

10. Arbib M. A. From Monkey-like Action Recognition to Human Language: An Evolutionary Framework for Neurolinguistics, Behavioral and Brain Sciences / M. A. Arbib // Revision Completed. – 2004. – February 1.
11. Branimir B. The conceptual-semantic basis of grammatical relations: the case of the Croatian predicate instrumental / Belaj Branimir, Tanackovic Faletar Goran // SLS 2009: Book of Abstracts. 4th Annual Meeting of the Slavic Linguistic Society. Malgorzata E. Cavar Damir Cavar. September 14.
12. Of minds and language: a dialogue with Noam Chomsky in the Basque country / Noam Chomsky, Massimo Piattelli-Palmarini, Pello Salaburu, Pello Salaburu Etxeberria, Juan Uriagereka ; ed. by Massimo Piattelli-Palmarini, Juan Uriagereka, and Pello Salaburu. – Oxford : Oxford University Press, 2009. – 448 p.
13. Hawkins J. A. Language Universals and the Performance-Grammar Correspondence Hypothesis [Electronic resource] // John A. Hawkins. – 2008. – Access mode : <http://lingo.stanford.edu/sag/L204/Hawkins-LgUnivFinal.pdf>
14. Hurford James R. Diversity in languages, genes, and the language faculty [Electronic resource] / James R. Hurford, Dan Dediu // Botha and Knight / The Cradle of Language 09-Botha_and_Knight-chap09 – 30.10.2008. – 8:22am. – P. 163–184 – Access mode : [//hurford08diversityLanguageGene.pdf](http://hurford08diversityLanguageGene.pdf)
15. Kravchenko Al. Biology of Cognition and Linguistic Analysis. From Non-Realist Linguistics to a Realistic Language Science / Al. Kravchenko. – Frankfurt am Main ; Berlin ; Bern ; Bruxelles ; New York ; Oxford ; Wien : Peter Lang, 2008. – 304 p.

Образцова Елена. Линейная организация предложения с точки зрения теории семантико-когнитивного синтаксиса. Статья раскрывает базовые положения теории *семантико-когнитивного синтаксиса*, предложенной на основе обобщения результатов проведенного сопоставительного исследования структурных и семантических характеристик простого незлиптированного повествовательного предложения в английском, русском и украинском языках. В частности, определена иерархия факторов линейной организации высказывания (когнитивного, семантического, лингвистического и коммуникативного), выявлено и обосновано принципы и алгоритм построения высказывания, доказана когнитивная обусловленность линейной организации высказывания вследствие диалектического единства синтаксиса, семантики и когниции.

Ключевые слова: линейная организация высказывания, простое предложение, синтаксические структуры, семантические роли, грамматическое значение, композиционно-речевая форма текста, теория семантико-когнитивного синтаксиса.

Obraztsova Olena. Cognitive-Semantic Syntax Theory on Sentence Linear Arrangement. Based on the results of a comparative research of structural and semantic properties of simple declarative sentences in English, Russian and Ukrainian, a new – *cognitive-semantic syntax* – theory offers an explanation of sentence linear arrangement principles and algorithm. This theory determines the hierarchy of cognitive, semantic, language, and communicative factors which influence the sentence linear arrangement and its respective similarity and difference in the languages analyzed. Sentence syntax and semantics are argued to constitute a cognitively induced dialectic unity.

Key words: sentence linear arrangement, simple sentence, syntactic structure, semantic role, grammatical meaning, text composition type; comparative cognitive-semantic syntax theory.

Стаття надійшла до редколегії
19.02.2013 р.

УДК 81'246.3(477.85)«1774/1918»

Олександр Огуй

Мовна ситуація на Буковині в австрійський період: динаміка крайових мов у соціолінгвістичному аспекті (1774–1918 рр.)

Мета нашого дослідження – (соціо-)лінгвістичний аналіз функціонування крайових мов Буковини через мовну ситуацію на фоні культурного пограниччя, яким була Буковина впродовж XVIII–XX ст., що робить цю розвідку особливо актуальним у межах глобалізаційної політики сьогодення. У статті вперше проведено соціолінгвістичний опис мовної ситуації як функціонування п'яти основних крайових мов (української, румунської, польської, німецької та ідишу) на Буковині в австрійський період (1774–1918), враховуючи політику Габсбурзької Австрії, до якої належала Буковина. Мовна ситуація була в умовах екзогlossenості (багатомовності) цілком динамічною, залежною від мовної політики чільної держави, яка поступово зуміла збалансувати обіг регіональних мов, розподілити їх функції. Німецька літературна мова виконувала функцію мови

© Огуй О., 2013

закону та культури. На її основі для міжнаціонального побутового спілкування виробилося буковинське койне-бухенлендіш, яке включило риси інших крайових мов. Інші крайові мови (завдяки пресі та шкільництву) підняли свій рівень застосування, що сприяло збалансуванню ситуації в багатомовному регіоні. Буковинський досвід варто застосувати в європейському домі.

Ключові слова: Буковина, крайові мови (українська, румунська, польська, німецька та ідиш), мовна ситуація, мовна політика.

Постановка наукової проблеми та її значення. Буковина, частина прикордонної прикарпатської України між ріками Сучава, Прут та Дністер, була складовою частиною Київської Русі (з IX ст.), Галицько-Володимирського королівства (з XII ст.) та Молдавського князівства (з 1349/77 р.), а згодом найвіддаленішою західною землею Австро-Угорської імперії Габсбургів (1774–1918). Для Буковини тих часів були характерні феномени пограниччя, мультикультуралізму й полілогу культур, що стає актуальним для об'єднаної Європи, розуміння загальноєвропейських інтеграційних процесів. Тому **мета** нашої роботи – (соціо-)лінгвістичний аналіз функціонування мов на фоні культурного пограниччя, яким була Буковина впродовж XVIII–XX ст.

Такими дослідженнями займалися історики XIX ст. (J. Polek; R. F. Kaindl), історики XX ст. (І. Манолатій, С. Осачук, С. Троян; K. Feleszko; D. Hrenciuc, M. Petraru, P. Urbanitsch та ін.), літературознавці (П. Рихло, М. Іваницька) та мовознавці (К. Фелешко; І. Я. Яцюк), які, однак, обмежувалися демографічними процесами чи вивченням лише однією із мов Буковини. Як бачимо, суто соціолінгвістичних досліджень щодо мовної ситуації на Буковині, за винятком праць автора [3], донині немає, що робить це дослідження особливо актуальним у межах глобалізаційної політики сьогодення.

Ключовою науковою дисципліною для такого дослідження виступає соціолінгвістика (термін К. Курре, 1952), що розвивається на межі мовознавства, соціології, соціальної психології та етнографії і вивчає широкий комплекс проблем, пов'язаних із соціальною природою мови, її суспільними функціями, механізмом дії соціальних факторів на мову і тією роллю, яку відіграє мова в житті суспільства. Нині основними проблемами соціолінгвістики, крім проблеми соціальної диференціації мови, її ужитку як соціолектів на всіх рівнях (побутовому, офіційному) [9, с. 38–40, с. 123–160], є вивчення **мовної ситуації**, яка визначається як сукупність форм існування мови (регіональне койне, територіальні та соціальні діалекти), що забезпечують її існування в певних адміністративно-територіальних об'єднаннях. Для Буковини досліджуваних часів характерними були одночасна екзо- й ендоглосність, тобто мультилінгвізм різномовних і диглосія різнодіалектних мовців [9, с. 76–80]. Це відображалось на збалансованості екзоглосної, тобто різномовної ситуації, створюючи певну ієрархію сфер застосування наявних мов (у т. ч. і німецького *Buchenländisch*). Визначальною для Буковини поставала **мовна політика** – сукупність заходів, що приймає суспільство для зміни чи збереження наявного функціонального поділу мов чи мовних підсистем, для запровадження нових чи збереження старих мовних норм [1, с. 303; 5, с. 481–482].

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Зупинимося детальніше на соціально-історичних аспектах проблеми. Як відомо, після першого розділу Польського королівства (1772 р.) Мала Польща та Червона Русь увійшли до складу Австрії, однієї з найпотужніших держав Європи. Для комунікації нових земель із Трансильванією імператор Йосиф II забажав північну частину Молдавії – Буковину, яку він анексував, скориставшись результатами воєнних дій Росії проти Туреччини. На Буковині після приєднання у 1774 р. до імперії Габсбургів встановлюється правління так званої *військової адміністрації* (з центром у Чернівцях), яке тривало до 1787 р. за управління генерала Сплєні, а з 1778 р. – генерала Енценберга [3].

Як засвідчують документи, тогочасна Буковина була мало заселена – всього 11 421 сім'я (1774), тобто близько 45 тис. жителів [3]. Основну частину населення склали, за даними перепису 1776 р., русини та волохи (молдавани) (разом 90 % сім'я), а решту становили євреї (526 сімей), вірмени (58) і цигани (294 кочових та 500 осілих сімей), не рахуючи поляків, що з'явилися від часів Штефана III, поодиноких турків, липован (з 1723 р.) і німців-ткачів із Прилипчої (1760) та монетарів із Садгори (1771). Обіговими мовами були до анексії молдавська як мова офіційних документів та русинська мова північних цинутів [6]. Таким чином до анексії на Буковині існувала екзоглосна, порівняно рівноважена мовна ситуація як співіснування різних мов в закритих спільнотах.

Оскільки, на думку австрійських урядовців, провідників ідей просвіченого лібералізму-«йозефінізму», нагально було підвищувати інфраструктуру [3, с. 199], бо в краї відчувалася як нестача робочої сили для обробки землі, так і нестача міщан, то розпочалося **залучення німецького та**

іншого населення до колонізації краю. За «Патентом про переселення» від 17 вересня 1781 р. проголошувалися пільги всім іноземцям, які побажають переселитися на територію Австрії. За патентом про толерантність від 13 жовтня 1781 р. громадам християн-некатоликів і православним гарантувалася громадянська рівність із католицькою більшістю населення та свобода віросповідання. За цісарським «Патентом про віротерпимість» від 20 жовтня 1781 р. було відкрито можливість для вільного в'їзду численних переселенців-протестантів [4, с. 8]. Комплекс цих патентів фактично створив підґрунтя для широкої сільськогосподарської колонізації малозаселених земель, насамперед Галичини та Буковини, надаючи умови для притоку до краю вихідців передусім із аграрнопере-населених німецьких князівств.

Завдяки патентам у червні 1782 р. до Чернівців прибули перші дві сім'ї німецьких колоністів з Банату. У жовтні того ж року на Буковину приїхали ще 20 сімей з Банату, 19 з яких були вихідцями з міст Мангайм та Майнфранкен. Перше розселення німецьких поселенців свідомо здійснилося в наявні громади автохтонного населення [за: 4, прим. 5]. Після другого відвідання краю австрійським імператором Йозефом II у 1786 р. з'явився його указ про переселення усіх, ще не розселених німецьких колоністів з Галичини на Буковину. Внаслідок цього восени 1787 р. з Галичини на Буковину прибули 74 німецькі сім'ї, які походили з Гессену, Пфальца, Бадена та Вюртемберга [за: 4, прим. 8; 18]. Особливе значення для германізації краю мав едикт Йосифа II про євреїв (1782 р.), за яким тих зрівняли у правах із усіма громадянами, проте (як носіїв близькоспорідненого західногерманського їдишу) зобов'язали вивчити німецьку мову. Це викликало значний притік німецькомовних євреїв на Буковину – переважно до її міст. Поряд із німцями та євреями з Галичини та інших регіонів прибули й інші переселенці – поляки (після визвольного повстання 1830 р. близько 4 тис.) та вірмени (близько 1 тис. вірменів на 1850 р.) [7; 10]; нові російські старообрядці-липовани та угорці, що з 1776 р. заселили п'ять сіл (Фогадістен, Істенегітс; Йузсефалва, Гадікфалва і Андрасфалва).

Німці відігравали значну роль у колонізації краю. Вони прибули за часів йозефінської та францисканської колонізації чотирма потоками, так що з 1782 р. до кінця 1830-х років на Буковину переселилося близько 3 тис. німецьких сімей. Поряд із міською колонізацією (за рахунок чиновників та ремісників), яка не припинялася до 1910-х років, відбувалася інтенсивна (а) сільська «йозефінська» (1782–1790) та «францисканська» (1792–1835) колонізація Буковини селянами-рейнландцями, яких прозивали швабами (Роша, Молодія, Жучка та ін.), (б) гірничовидобувна колонізація цінсами та банатськими німцями (Якобени: 1784; Кирлибаба: 1797; Айзенау: 1808 тощо) та (в) «скляно-лісорубна» колонізація німцями-богемцями (Стара та Нова Гути, Фюрстенталь та ін.), що на гутах плавили скло. Німці, яких спочатку розселивали разом із автохтонним населенням, де вони асимілювалися, намагалися утворювати закриті колонії, що на початках отримували звільнення від податків та фінансову допомогу. Німці принесли на Буковину свою матеріальну культуру – нове ошатне та добротне будівництво, квітники біля домів; ефективне землеробство (німецьким плугом) та сівозміни; городні та садові культури (у т. ч. груші та горіхи на сільських околицях); європейське ремісництво, виконуючи цим принагідно певну культуртрегерську функцію. Завдяки імміграційним процесам німці, за державним переписом 1851 р., становили 25 592 осіб (6,72 % населення краю) [за: 4, прим. 17], проте німецька літературна мова існувала лише в канцеляріях і школах міст, а общини спілкувалися рідними мовами та діалектами.

Мови українського та румунського населення в умовах германської колонізації, яка принесла численні німецькі запозичення (до 15 %), постійно занедбувалися. Після об'єднання Буковини з Галичиною (1787 р.) польська мова стала обов'язковою (як і німецька), внаслідок чого зменшилася кількість шкіл, що перейшла під нагляд римо-католицької консисторії у Львові (1816) [3]. Як бачимо, колонізація та приєднання до Галичини привели до істотного дисбалансу екзогосної мовної ситуації. Характерною рисою Буковини (у складі монархії) була поліетнічність, екзогосна та дисбалансована ізольована багатомовність, розмаїття віросповідань та культур. Відзначаючи заробітчанський характер міграції та створення нових поселень за національно-професійними ознаками, можемо говорити про тогочасну замкненість мовно-культурних систем кожної окремої новозаселеної нації (до 1850-х років).

Після національно-демократичної революції 1848–49 років мовна ситуація істотно змінилася, враховуючи дозвіл на відкриття національних шкіл та створення преси, чим скористалася молдаване (румуні) Буковини, заснувавши газету «*Visovina*». Потужна німецька сільськогосподарська колонізація припинилася, проте продовжувалася міська. Поразка Габсбурзької монархії в прусько-австрій-

ської війні (1866) привела до утвердження дуалістичної Австро-Угорщини та значної мовно-національної лібералізації, коли розпочалося інтенсивне відкриття національних шкіл. В умовах утворення незалежного Румунського королівства (1867/83) та інтенсивної москвофільської пропаганди австрійська влада (за принципом «розділяй і пануй!») підтримала українців.

У цей час основним населенням у 1869–1875 рр. залишалися румуни (41 %) та українці (36,8 %), що переважали відповідно на Південній та Північній Буковині. Німці ж та євреї становили 9–10 %. Загалом (за державним переписом населення 1869 р.) серед усіх жителів Буковини (533 964 чоловік) було 10 479 євангельських та 29 502 католицьких німців [3; 4], а решта, що записала себе німцями, була німецькомовними євреями (дані за 1875 р.). Певний підсумок професійної зайнятості німців, яких зведено в одній шпальті із євреями, порівняно з основними етнонаціями західноукраїнських земель (згідно із загальною кількістю населення і розмовною мовою), можна зробити відповідно до професійних груп зайнятості етнонацій Буковини у 1910 р. [2; 10, с. 195], що значною мірою відображено на лексичних запозиченнях і семантичних кальках у різних мовах Буковини. За цими даними, у професійному класі (а) «землеробство і лісівництво» працювало 46,7 % усіх русинів (34,4 % – військові та 22,2 % – люди без професій) і 42,2 % усіх румунів (22,7 % – вільні професії, 25,2 % – військовослужбовці та 21,4 % – люди без професій). Промисловість і ремесла (б) значною мірою репрезентували німці (24,2 %), німецькомовні євреї (24,3 %) і поляки (29,7 %). У групі (в) «торгівля і транспорт» беззастережно домінували євреї (41,7 % усіх євреїв; 24,3 % займалися промислом); публічними професіями (учителі, лікарі, правники) займалися 20,7 %, а решта не працювала. Серед групи (г) «суспільні і публічні професії» виділялися німці (21,1 %), євреї (24,3 %) і поляки (21,7 %). На цій основі Буковину та Чернівці за часів Австро-Угорщини порівнювали з кораблем для прогулянок, на якому керували німецькі офіцери, боцманами були поляки, веслували українські та молдавські матроси, а розважалися єврейські пасажири; пароплав цей курсував під австрійським прапором між Заходом та Сходом [3].

Що стосується німців, то, незважаючи на їх порівняно невелику чисельність у всьому краї – в 1900 р. на Буковині налічувалося понад 60 тис. німців, а в 1927 р. – 71 678 німців) [3; 4], вони істотно сприяли розвиткові як матеріальної, так і духовної культури Буковини. Ще відповідно до едиктів 1780-х років переселення німців мало подвійну мету: економічну – збільшити щільність населення у новій провінції та підняти її господарський потенціал і цивілізаційну – німецькі колоністи повинні були стати представниками Заходу на Сході, взірцем господарської і духовно-культурної організованості й порядку. Німецькі колоністи доклали багато зусиль для освоєння отриманих земель, створення міцних заможних господарств, сприяли поширенню в краї кращих знарядь і методів праці, а особливо створили «буковинізм» (Т. Галіп) як почуття крайової корпоративності через утвердження шкільництва та культурних організацій (театрів, національних домів тощо). В умовах «буковинізму» носіями «німецького духу», мови (і класичної, і бухенлендішу) та літератури були не лише місцеві німецькі поселенці, а й вихідці з асимільованих єврейських родин. Їхні прадіди переселилися свого часу за ліберального й терпимого до євреїв цісаря Йосифа II на Буковину, де вони осіли. Євреї прагнули долучитися до німецької культури і виховували своїх дітей в дусі німецько-єврейського симбіозу, виступаючи палкими прихильниками німецької освіти, культури й театру. Їхньою розмовною мовою була вже не їдиш чи гебраїська, а специфічна місцева німецька [2; 4].

В умовах Габсбурзької монархії цього часу ключовою мовою стала державна німецька, а регіональними мовами – русинська (українська), молдавська, польська та єврейська, що виконували функції мов управління. Прості буковинці знали на розмовному рівні від трьох до п'яти та більше мов [3], а для службовців усне та письмове знання двох-трьох мов було обов'язковим, що посилювало міжмовну інтерференцію. На основі німецької для побутового спілкування виробилося буковинське койне-бухенлендіш, яке включило риси інших крайових мов. Загалом у цей період німецька мова – мова верхніх прошарків – стала завдяки умілій мовній політиці Австрії мовою освіти, культури та суспільного життя, а мовна екзогосна ситуація істотно зрівноважилася.

Після Першої світової війни згідно із Сен-Жерменським мирним договором 1919 р. за Румунією було визнано Південну Буковину, а за Севрським мирним договором 1920 р. – і Північну Буковину. У період румунської окупації Буковини (1918–1940 рр.) було скасовано всі автономні права Буковини і перетворено її на провінцію Румунії. До приходу радянський військ (червня 1940 р.) на Буковині було заборонено вживання української мови, обмежено ужиток німецької, закрито навчаль-

ні та культурно-просвітницькі заклади, газети та журнали. У 1918 р. Буковину покинула певна кількість німців через інтенсивні румунізаційні процеси, а згодом – масово у 1940 р.у зв'язку із поверненням на історичну Батьківщину (Німеччину). Хоча внаслідок інтенсивної румунізації на Буковині почалося витіснення німецької мови з усіх найважливіших сфер життя, тут з'явилося ціле гроно (більше 40) молодих талантів (П. Целан, Р. Ауслендер та ін.), які модернізували німецьку літературу. За радянської влади (з 28.06.1940 до 21.06.1941, а потім з березня 1944 р.) Буковина стала Чернівецькою областю Радянської України, внаслідок чого національні школи почали зникати спочатку через масові виїзди поляків, німців, євреїв, а згодом через русифікацію, завдяки якій російська мова стала мовою культури. У незалежній Україні, при збереженні багатомовності Буковини, основними обіговими мовами виступають українська (70,8 % населення), румунська (19,3 %), російська (10,5 %), проте соціолінгвістична екzogлосна ситуація частково стабілізувалася за рахунок відкриття різномовних шкіл та діяльності національних товариств.

Висновки. Отже, у 1774–1918-х роках мовна ситуація на Буковині була в умовах екzogлосності (багатомовності), абсолютно динамічною, залежною від мовної політики Габсбурзької Австрії, яка поступово зуміла збалансувати обіг регіональних мов, розподілити їх функції. Німецька літературна мова виконувала функцію мови закону та культури, а на основі німецької для міжнародного побутового спілкування виробилося буковинське койне-бухенлендіш, яке включило риси інших крайових мов. Інші крайові мови (завдяки пресі та шкільництву) підняли свій рівень застосування, що сприяло збалансуванню ситуації в багатомовному регіоні. У перспективі цей досвід доцільно застосувати як в Україні, так і в мовному будівництві «європейського дому».

Джерела та література

1. Зограф Г. А. Многоязычие / Г. А. Зограф // Лингвистический энциклопедический словарь / под ред. В. Н. Ярцевой. – М. : Энциклопедия, 1990. – С. 303.
2. Монолатій І. Австрійська Буковина: особливості національних, професійних та мовних поділів / Іван Монолатій // Незалежний культурологічний журнал «І». – 2009. – Ч. 56. – С. 25–37.
3. Огуй М. Німецька мова на Буковині: утвердження, функціонування та занепад у багатомовному краї / Михайло Огуй, Олександр Огуй // Буковинський журнал. – 2012. – № 1 (83). – С. 198–203.
4. Осачук С. Буковинські німці: від Йозефа II до Адольфа Гітлера / Сергій Осачук // Незалежний культурологічний журнал «І». – 2009. – Ч. 56. – С. 57–70.
5. Швейцер А. Д. Социолінгвістика / А. Д. Швейцер // Лингвистический энциклопедический словарь / ред. В. Н. Ярцева. – М. : [б. и.], 1990. – С. 481–482.
6. Шорников П. Языковой дуализм в Молдавском княжестве. XIV–XVII вв. / П. Шорников // Русин: междунар. ист. журн. – Кишинев : [б. и.], 2010. – № 2. – С. 66–74.
7. Feleszko K. Język polski na Bukowinie do roku 1945. Zarys problematyki / K. Feleszko // Studia nad polszczyzną kresową / pod red. J. Riegera. – Warszawa, 1992. – Т. 6. – С. 7–10.
8. Kaindl R. F. Das Ansiedlungswesen in der Bukowina seit der Besitzergreifung durch Österreich mit besonderer Berücksichtigung der Ansiedlung der Deutschen / Raimund Friedrich Kaindl. – Innsbruck, 1902. – S. 116–148.
9. Löffler H. Germanistische Soziolinguistik / Hermann Löffler. – 2. Aufl. – Berlin : Schmidt, 1994. – 255 S.
10. Petraru M. Bukovina, the Switzerland of Eastern Europe / Marius Petraru // Anuarul muzeului Bucovinei XXXVII. – Suceava : Ed. Univ., 2010. – P. 171–207.

Огуй Александр. Языковая ситуация на Буковине в австрийский период: динамика краевых языков в социолінгвістическом аспекте (1774–1918 гг.). Целью данной работы является (социо-) лингвистический анализ функционирования краевых языков Буковины через языковую ситуацию на фоне культурного пограничья, которым была Буковина на протяжении XVIII–XX ст., что делает это исследование особенно актуальным в рамках глобализационной политики современности. В статье впервые проводится социолінгвістическое описание языковой ситуации как функционирование пяти основных краевых языков (украинского, румынского, польского, немецкого и идиш) на Буковине в австрийский период (1774–1918) с учетом политики Габсбургской Австрии, которой принадлежала Буковина. Языковая ситуация была в условиях экzogлосности (многоязычия), вполне динамичной, зависимой от языковой политики государства, которое постепенно сумело сбалансировать обращение региональных языков, распределить их функции. Немецкий литературный язык выполнял функцию языка закона и культуры. На его основе для межнационального бытового общения выработалось буковинское койне-бухенлендиш, которое включило черты других краевых языков. Другие краевые языка (благодаря прессе и образовательной системе) подняли уровень применения, что способствовало сбалан-

сированію ситуації в багатомовному регіоні. Буковинський досвід толерантності слід застосувати в процесі будівництва «європейського дому».

Ключевые слова: Буковина, крайові мови (українська, румунська, польська, німецька та їдиш), мовна ситуація, мовна політика.

Oguy Oleksandr. Linguistic Situation in Bukovina in Austrian Period: the Dynamics of Regional Languages in the Sociolinguistic Aspect (1774–1918). The aim of this work is (socio-)linguistic analysis of the regional languages' functioning in Bukovina produced by evaluating linguistic situation in the cultural frontier, which the Bukovina was between the 18th and 20th centuries. It makes this study particularly relevant within the globalization policy of today. The paper is directed to sociolinguistic description of language situation as functioning of five major regional languages (Ukrainian, Romanian, Polish, German and Yiddish) in the Bukovina in Austrian period (1774–1918). The language situation was exoglossic (i.e. multilingual), rather dynamic, dependent on language policy of Austria, which could balance the circulation of regional languages, distributing their function. The German language acted as the language of law and culture. On its basis the Bukovynian Koine-Buchenlendish was evolved for interethnic communication community including features of other regional languages. Other language (thanks to the press and schooling) have raised their level of use, which helped to stabilize the situation in multilingual region. The Bukovinian experience should be applied in the construction of European house.

Key words: Bukovina, regional languages (Ukrainian, Romanian, Polish, German and Yiddish); linguistic situation, language policy.

Стаття надійшла до редколегії
13.03.2013 р.